

සුඛස් සිහිවල

අද මා යමක් ලියන විට න/ආ - ල/ළ පිළිබඳ කිසි දු ගැටයක් මතු නොවේ. එහෙත් සිතට නැගෙන අදහසක් බාදවක් හැකි වී සිරුවෙන්න ලිවිය හැකිය. ඒ අද ය. එද - මින් වෙර පහකට පමණ පෙර එසේ නො විය. සමහර විට සැලකිලිනියා - කළු වලාකුළු ගාන්වරය වැනි වචන ලියන විට මඳක් හැරවී, වටපිට බලන්නට මට සිදු විය. එහෙත් දෙඩන කතා කරන විට නම් එබඳු ගැට එදක් මතු වූයේ නැත.

එද යමක් ලියන විට, න/ආ - ල/ළ පිළිබඳ ගැට මතු වූ විට මා සුමංගල දිස්තරිය දෙකට හැරුණේ කලාතුරකිනි. මා නිවැරදි යේ උගත්, ලියන්නට පුරුදු පුතුවු වූ සමහර වචන එහි ලියා ඇත්තේ වෙනත් විදියකට ය. නිදර්ශනයක් වශයෙන් "තුණ සහ පණත" යන වචන දෙක ගනිමු. "තුන් සරණ, තුන් කල්, තුන්තරා බෝධිය" යන තැන්වල අප ලියන දන්නර "න" යන්න "තුණ" ලියන විට මුර්දුර වන්නේ ඇයි? පස් දස, පස් සිය, පස් දහස් යන වචන පත් දස, පත් සිය, පත් දහස් වන බව දන්නා මම පත් දස - පත් + අස - පහස - පහන නිවැරදි යේ සිතා සිටියෙමි. "ගන්" දවෙන්න දෙන "ගැනීම" එහි ලියා ඇත්තේ "ගැනීම" යනුවෙනි. "ඉනි - උණු" ප්‍රත්‍ය දෙකට මුර්දුර "ණ" ලිවිය යුතු ය. ඒ අනුව යොද + උණු = යෙදුණු, දුන් + උණු = දැණුණු, සද + උණු = සැදුණු - හැදුණු නිවැරදි යයි සිතා සිටී. මට සුමංගල දිස්තරියේ ඒ වචන "යෙදුණු, දැණුණු, සැදුණු" යනුවෙන් ලියා තිබෙන දුකින විට ඇති වූයේ චාන්දිනියා, කරකැවිල්ලි. හේතුව මෙයයි. හරි දේ නිවැරදි දේ ලොකට ගැනීමෙන් වැරදි දේ බැහැර කිරීමෙන් ගතිය මා කෙරෙහි දැඩි ව පවතින නිසා ය.

එහි සමහර තැනක යතුරු දෙසේ සේ සැලකිය හැකි තැන් ඇතත් එකම වචනය ගැම තැනකම එක්ම විදියට ලියවෙන්නේ වැරදිමකින් නො වේ. සෞරත සාමිනේ විසින් සුමංගල දිස්තරියේ, පළමු වන කොටසට (බාහුසට) ලියන ලද "සංඥාපනය" කොටස 14 කින් යුක්තය. එහි මුල් කොටස 4 හි පමණක් ඇති වචන කීපයකි මේ.

පෙණෙන/පෙණේ ("පෙත්" දව පෙත්වය - පෙත්විත යනුවෙනි වර හැරගෙනේ), ක්‍රම ක්‍රමයෙන් (මෙය නිවැරදි නම් කෙමකෙමෙන්, සෙම සෙමෙන් ද නිවැරදි විය යුතුය). මහතා විසින් සොයා ගත්/එතුමා විසින් ලියා (මා උගත් විදියත්, මා දැරුවන්ට ඉගැන්වූ විදියත් මීට වෙනස් ය. "විසින්" යෙදුණු තැනක ලද - ලබ දැවට එකක් යෙදීම මා උගත් විදියයි. ඒ අනුව ඒ හැන් "මහතා විසින් සොයා ගන්නා ලද/එතුමා විසින් ලියන ලද" යනුවෙනි මා ලියන්නේ, රැදුනා වූ (රද + අණු = රැදුණු = රැදුණා), ගැනීමට (ගන් + ඊම් = ගැනීම = ගැනීමට = ගන් + උම් = ගැනුම් = ගැනුම = ගැනීම = ගැනීම), දරණ (බල + න = බලන, නට + න = නටන යන තැන්වල එකතු වන දන්නර "න" යන්න මුර්දුර "ණ" බවට පත් වන්නේ මුලින් ඇති "ර" යන්න නිසා ල. ඒ අනුව කරණ, උදරණ, ගරණ, පහරණ ද නිවැරදි විය යුතුය), යෙදුණු/වැදුණු (යොද + අණු = යෙදුණු/වද + අණු = වැදුණු), ඉගෙනීම ("ගන්" දවට "උ" උපසරණය එකතු වී "උගන්" දව හැදේ. උගන් + ඊම් = උගැනීම = ඉගෙනීම වේ), අනන්වනය (අති + අවනය = අනන්වනය මිස අනන්වනය නොවේ), සැස්කරණය කලා වූ ද, ඊට ව්‍යාභ්‍යාදිය ලිය දු (..... ලියවා වූ ද), පැකුලුණු (පැකිල - සුමංගල දිස්තරිය / පැකිල - සිංහල අක්ෂර වින්‍යාස අකාරාදිය - පැකිල + උණු = පැකිලුණු - පැකුලුණු / පැකිල + අණු = පැකිලණු = පැකුලණු / මින් කරවක් නිවැරදි ද? දෙකම හරි ද? මම නොදනිමි)

සෞරත සාමිනේ "බාසා ඥානය" බස් දැනුම ගැන කතා කරන්නට මට සුදුසුකම් නැත. මා

මෙහි දැක්වූයේ මෙහි දැක්වෙන විදියේත් මා උගත් - මා දන්නා විදියේත් වෙනස පමණි.

ඇත්තට ම අපට දන්නර "න" කියවෙන්නේ කොත්ත, හින්න, දන්න - කන්ද, හන්ද, ගින්දුර - කන්සා, පැන්ස, වන්ස ආදී තැන්වල පමණි. දන්නර ත, ද, න, ං වැනි අකුරු කියන විට දිවි අත දැන්වල ගැවේ. එසේ නොවන හැම තැනකම අපට කියවෙන්නේ මුර්දුර "ණ" යන්නයි. කල /කළ, ගල/ගළ, මල/මළ, පල/පළ යන පද අපට කියවෙන්නේ එකම විදියටය. කිසිම විටක දිව දැන්වල ගැවී දන්නර "ල" හඬ ඇති නො වේ.

අත්ත, වත්ත, පිත්ත - හොද්ද, රෙද්ද, සද්ද යන තැන්වල දන්නර අකුරු කියවෙන බවත් ඉත්ත, පිත්ත, ගිත්ත, මන්න යන තැන්වල "ණ" යන්න කියවෙන සැටින් බලන්න; තේරුම් ගන්න.

- 1. "හොත්තො නොත්ත නාත්ත" 2. හොණ්ණො හොණ්ණා හොණ්ණා"

- 1. බල්ල : පොල් ලෙද්දෙන් ලොතව: 2. බල්ල : පොල් ලෙද්දෙන් ලොතව:

මෙයින් අපට කියවෙන්නේ පළමු වන්න ද? දෙවැන්න ද?

අත, කත, කඩ, මඩ, අඹ, කබ යන වචන කියවන විට මුල් අකුර හැඩවෙන සැටින් අත, කත, කඩ, මඩ, අඹ, කබ/අත, අම කත, කම, මත, මම කියවන විට මුල් අකුර හැඩවෙන සැටින් එකිනෙකට වෙනස් ය. දෙවැනි වචන කියවන විට සුලු - මඳ හැසැසි හඬක් හැරේ. ඒ නිසා අපට වෙන් උවමනා ද? (හැන)

තත, දුද, නත, මම, සස යන වචන කියවන විට මුලකුර විවෘතවත් අකුරක් සංවෘතවත් කියවේ. එහි දී අපට විවෘත "අ" යන්නක් සහ සංවෘත "අ" යන්නක් අවශ්‍ය නැත. "අ" හඬින් අරුණක හැම වචනයකම මුල් "අ" යන්න විවෘතවත් අත "අ" යන්න සංවෘතවත් කියවීම සිය බසේ සිරිතයි. විශේෂ තැන් කියන්නේ වේ. "කර" දවෙන්න හැදෙන "කර" කරන - කරවන ආදී වචනවල හැම "අ" යන්නක් ම කියවෙන්නේ සංවෘතවය.

එසේම "ගත - ගලන, පත - පහන, වත - වලන, කත - කලන" ආදී වචනවල අත "හ" පමණක් නොව ඊට මුලින් ඇති අකුරත් විවෘතව ම කියවේ. කොරන, දෙලන, විරන වැනි වචන ද කියවා බලන්න. එය සිය බසේ රීතියයි. සමහර යන පදයේ "ම" යන්නත් "පෙරහර" යන පදයේ "ර" යන්නත් විවෘතව කියවීම පහසුය.

අපේ දෙඩන බස වෙනස් ය. "අලිය ගහලා මාමා මරලා/මැරලා" යන වැකිය අප කියවන්නේ "අලිය: ගහල: මාම: මරල:/මැරල:" යන විදියටයි. එහෙත් එය ලියන්නට පිලිගත් ක්‍රමයක් අපට නැත.

"අලිය ගහල මාම මරල - සිය හාල මුත් කාල" අපට කියවෙන්නේ එක් එක් වචනයේ අකුරක් සංවෘතවයි. එය දිගින් දිගට කතා කල යුතු කතාවකි.

එක් තරා ප්‍රචිත ලේකකයකු ගේ ලිපියක අක්ෂර වින්‍යාස දෝෂ පිළිබඳ විමසීමක් කොට මගේ ලිපිය අවසන් කරමි.

"පිරිහැමම" ("නම" දව වරහැගෙන්නේ නමා - නමේ" ගැමි - නැමු ආදී වශයෙනි. එයට "පිරි" උපසරණය එකතු කොට හදා ගෙන ඇති "පිරිහම" දවමේ ඇත්තේ ත් එම දන්නර "න" යන්න මැයි. "ලාකිකයන් පල කරනු ලබන - සිංහයන් ලුහුබඳිනු ලබන "වැනි හැන් වලට" විසින්" නිපාතය දැමීම අද සම්මත රීතියයි. "නොලැබුනත් - නොබැලුනත්" වැනි පද හැඳින්වෙන්නේ ලබ සහ බල දාවට "අණ" ප්‍රත්‍යය එකතු වීමෙන් නිසා ඒ වචන ලිවිය යුත්තේ "

නොලැබුණත් - නොබැලුණත්" යනුවෙනි. එක් පුද්ගලයකු සඳහා එක් තැනක මහතාත් (ඒක වචන) තවත් තැනක සුරිතුවත් (බහු වචන) යෙදීම හරි නැත. මහතත් - සුරිත් හෝ මහතා - සුරියා

යනුවෙන් බහු වචනයෙන් හෝ ඒක වචනයෙන්ම ලිවීම පිලිගත් රීතියයි.

සිංහල අප හොඳින් දන්නා උපමා - රූපක - අතිශයෝක්ති තේරුම් කිරීම සඳහා මෙයාලි, ජපත්, ඉංගිරිසි ආදී බාසාවල වචන ගෙන හැර පෑම තේරුමක් හැකි ව්‍යායමයකි.

ගොත් තන කැස්/කති

බල මුරුස්/මුරුසි මගින් පිතස්/පිතති යනු වැරදි වියහැකි. ඒ නිසා "පැරකුම්බා - කාවන්තියස් - පුවාතියස් - ජෝන් පිතස්" කියනවාට වඩා "පැරකුම්බා - ජෝන් පිතස් - කාවන්තියස් - ජෝන්කු පිතති" හෝ "පැරකුම්බාවා - කාවන්තියස්සා - පුවාතියා - ජෝනා පිතස්" කීම හොඳය.

ඒ අනුව විජයයෝ, පන්වුලයෝ, ගුරුඵගොමේත්‍ර, මුනිදසයෝ, කාලිදසයෝ බන අසති යනු සත්වහරුයි. හරුමානියා, දියෝකියා ආදී වශයෙන් නිවැරදි වහර පන ගැන්වීම හොඳ ය.

මගේ දැකීමට අනුව "ගැටළු" සඳහා ය. වටලනවා, දුගලනවා, ගැටලනවා යන නිවැරදි ක්‍රියා පද තුනකි. ගැට ලු තැන යන තේරුම දීමට හදා ගත් "ගැට - ලු" යන්න "ගැටලු" වී ඇත් නම් එය "ගැටළු" විය නොහැක.

ඒ ලිපිය නිවැරදි වියත් බසින් ලියන ලද්දකි. අද පුවත්පත්වල පලවන බොහෝ ලිපි හා සැසඳන විට එය ඉහත් (උසස්) ලියවිලිලකි.

"හානි/හානි, ඇතුලත්/තුල/තුලින්, මුල මහත්, ලැබුණා/නොලැබුණත්, කොමිමම, පරාදවිය, බුද්ධිමත්තාවය, විශයයන්, අයෙක් වේ "මනුගේ දවෙන ලිපියේ ඇති මේ යෙදුම්වල අඩුපාඩු තේරුම් ගැනීම හොඳය.

විජය සුවත රාජාවලියෙන් ඉගෙන ගනිමු 1
(මෙය හොඳින් ඇති කැටියට ම ලියුවකි)

"කලිඟ රජ සක්විති රජ කරන අවධියට බහුතේ දු වතු රජුට දුන්නාන. ඒ වතු රජුට ජාතක කර දුටුවකු වැදුවා හ. ඒ බිසව බිහි වූ නැකත බලා "යකඩ ගෙයක ලවුත් මේ බිසව සිංහයෙකුට ජාතක කර දරුවන් වදා ඉදිති" කියා නැකත දුටු සැටි රජුට කීහ. එ විට ඒ රජ සත්මාල් ප්‍රාසාදයෙක ලා රැකවල් ලවා ඇති කරන සද ඒ බිසව වැඩි විය පැමිණ මදන විකාර බැවින් මගධ රට සිට ආ වෙළඳුන්ට එක්ව යන්ඩ රාත්‍රියෙහි රැකවලුන්ඩ නෙපෙන මතු මහලින් පැන එකතුව වෙළඳුන් කැටිව ගොසින් අතර මග ලාට දේශයේ වන මැද දී සිංහයෙකුට අසුව මහුට අඩු කොට ඉද නිබුලුන් දෙන්නකු වැදුවාන. එකෙක් පිරිමියාය. එකෙක් ගැනී යයි දන ගත යුතුයි. සිංහයාගේ පුත් වැඩි විය පැමිණි මවු ලද අතින් අසනුයේ නොප දෙදෙනා එක සැටි නැත්තේ කුමක් නිසා දැයි අසා ආ ගිය තතු විමසා පසුවදා සිංහයා පාරේ සිරස් කරපු දොර හැර පනස් යොදුනක් පමණ පාරේ ගොසින් දුර යන බව දන ඒ පනස් යොදුන් පෙරවරු ම ඇවිත් මවු හා නැගණියන් දෙදෙන දෙවුලේ හිඳවා ගෙන වතුරට දිසාවට ඉස් තිබා ගෙන ඇවිත් වතු රට බැස විය. එ කලට වතු රට රජ කරන රජ ඒ බිසවට මසිල් රජු පුත් වූහ. ඒ බිසව හා කුමර කුමරී තුන් දෙන ගොසින් එරජු දැකලා එ නුවර උන්නා හ. සිංහයා ගොදුරට ගොසින් ආ තැන ගල්ලෙණ උන් අඩු දරුවන් නොදැක සෝකින් ඉද පසුව දා පාරේ ඇවිත් වග රටින් පසල් ගමකින් මිනිසුන් ඇල්ලුවා හ. "

(ඉතිර කොටස ලබන සගරාවේ)

පිටපත් කෙලේ වි.ක. ධර්මබන්දු